

Kalbėk mažiau!

Valdorfo požiūris į socialiai ir emociškai sveikus vaikus

Atrodo, kad šiais laikais vaikų socialinis ir emocinis vystymasis tampa vis svarbesnis. Koks yra Ankstyvosios Waldorfo pedagogikos požiūris į šį labai sudėtingą ir ilgą socialinių ir emocinių gebėjimų ugdymą?

Pirmiausia, Waldorfo pedagogika tai vertina kaip ilgą kelią, ir, kad *tai yra pagrindas ne tik ankstyvajai vaikystei, o visam gyvenimui.*

Antra, Waldorfo ugdymo dvasia suteikia pradinę kryptį darbui socialinėje emocinėje srityje, remiantis šiais principais:

Nuo gimimo iki septynerių: Ankstyvoji vaikystė ugdo ir palaiko gilų, įgimtą natūralų vaiko požiūrį, tikėjimą ir pasitikėjimą pasauliu, kaip įdomia ir gera vieta gyventi. *Gyvenimas geras, Dirbk rankomis, Norėk.*

Nuo septynerių iki keturiolikos – pagrindinės mokyklos žemesnėse klasėse akcentuojamas ir naudojamas menas įvairiomis formomis (ritmas, judesys, spalva, forma, deklamavimas, daina, muzika). Pirmiausia, tai nėra asmeninės saviraiškos priemonė, bet kaip priemonė išmokyti suprasti pasaulį ir susisieti su juo. Vaikas supranta įvairius dalykus iš to, kas pasaulyje yra gražu plačiaja šio žodžio prasme. *Gyvenimas yra Gražus, darbas iš Širdies, su Jausmu.*

Nuo keturiolikos iki dvidešimt vienerių- aukštesnėse klasėse akcentuojamas vis sąmoningesnis stebinčio, atspindinčio ir eksperimentinio mokslinio požiūrio į pasaulį ugdymas. Švietimas orientuotas į supratimą apie tai, kas yra tiesa, remiantis asmenine patirtimi, mąstymu ir sprendimais. *Gyvenimas yra Tikras, „darbas Galvoje“, Mąstymas.*

Trumpai tariant - *rankos, širdis, galva* arba *valia, jausmai, mąstymas.*

Ankstyvoje vaikystėje vaiko socialinis ir emocinis ugdymas vyksta, akcentuojant tris principus nuo gimimo metų iki šešerių. Visi jie yra susipynę tam tikru laipsniu, tačiau tam tikrame amžiuje gali būti akcentuojamas vienas. Šie trys akcentai yra....

Ar esate pasirengę sužinoti socialiai ir emociškai tobulų vaikų paslaptis ?...

1. Dora

2. Savęs suvokimas

3. Ribos

Bet kur jausmai, pokalbis, reikalingas suprasti kitą, gilus savęs vertinimas? Palauk, ką, dorybės? Ką tai turi bendro su socialinio emocinio ugdymo programa? Pradėkime nuo...

Dora - elgesys, rodantis aukštus moralinius standartus:

Pirmiausia, dora ir dorybės yra labiausiai nusistovėjusios. Mes visada kalbame apie gerą pavyzdį mokykloje. Mes, kaip tėvai, visada stengiamės suteikti savo vaikui geriausius gyvenimiškus pagrindus. Valdorfo pedagogo uždavinys yra vidinis vaiko augimas, o ne tik tęstinis jo ugdymasis vyresnėse klasėse. Kaip mes galime tapti geresniais žmogiškais pavyzdžiais savo vaikams? Demonstruojamos dorybės yra vienodai paplitusios nuo gimimo iki šešerių metų. Ką jie mato jus darant? Kaip jie mato, kaip jūs reaguojate? Ar atrodote piktas, laimingas, liūdnas, nusivylęs? Jie kataloguoja viską, ką mato apie jus, jūmyse ir savo bendraamžiuose. Kai vienas vaikas įskaudina kitą, einu pas nukentėjusį vaiką ir rūpinuosi, parodau jam, kad viskas gerai, rodu jam užuojautą. Priklausomai nuo vaikų amžiaus, galiu nieko nesakyti labai mažam vaikui, kuris nuskriaudė kitą, arba pasakyti ką nors paprasto, pavyzdžiui, „mes neskriaudžiame vienas kito“. Tada, svarbiausia, mes einame toliau. Mes visi gerai sutariame vieni su kitais, auka ir skriaudėjas jaučiasi saugūs, gyvenimas tęsiasi. Mažiems vaikams labai neįprasta laikyti nuoskaudas, ilgai pykti.

Maži vaikai dar negali atskirti noro (valios) nuo jausmo, ankstyvajame amžiuje jie yra vienodi. Tai yra mano, todėl aš sudaviau, aš noriu, todėl aš šaukiu. Aš noriu tai padaryti, todėl verkiu. Noras ir jausmas yra kaip Terminatorius - jų negalima atskirti ar paaiškinti. Tai yra pagrindinė priežastis, kodėl emocijų ir jausmų „aptarimas“ su mažais vaikais yra nereikalingas ir kai kuriais atvejais gali sukurti kliūtis būsimam socialiniam / emociniam vystymuisi. Labai mažas vaikas tyrinėja pasaulį mėgdžiodamas. Maždaug nuo trejų metų mūsų lūkesčiai pasikeičia *savęs suvokimą*

Savęs suvokimas ir „įsitvirtinimas“ yra svarbiausia 3-6 metų tarpsnyje. Tai gali būti suprantama kaip vaiko galimybė užsiimti savo inspiruota veikla grupėje / namuose. Aš vadovaujuosi sistema, kad vaikui būtų reikalingas minimalus aiškinimas, nurodymai. Žodžiu, mokyti vaiką šiame amžiuje reiškia įtraukti jį į „mąstymą“. Mano darbas šiame amžiuje yra ugdyti jų „norėjimą, valią“. Taigi, kai baigiame užkandžiauti, dainuojame tvarkymosi dainą, ir jie visi imasi darbo. Jie žino, ką daryti dėl pasikartojančio ritmo ir pamėgdžiojimo. Jūsų ugdymo terpė ir veikimo vieta (žr.3 punktą) tampa grupės „burbulas“. Jei vienas vaikas nėra ten, kur turėtų būti, kitas vaikas gali jam tai priminti. Laikui bėgant iškils pačių vaikų valios ir noro klausimas. Savęs suvokimo, savo identiteto supratimo klausimas yra pagrindas aukštesnių socialinių gebėjimų ugdymui. Impulsų kontrolė ir dalijimasis (bendravimas) yra du šių galimybių pavyzdžiai. Tam reikės daug laiko, kol mažas vaikas juos išsiugdys. Per kartojimą, priminimus ir mokymąsi iš bendraamžių, šie gebėjimai susiformuos laiku. Darželis yra miniatiūrinis mūsų socialinio pasaulio mikrokosmas. Vaikas tampa visaverčiu kuriančiu visuomenės nariu, kuris įgyvendina savo norus atlikdamas tikslingą darbą sau ir visiems. Ar tai tobula? Ne. Kartais vaikams būna blogų dienų, kai valią silpnina prasta impulsų kontrolė ar egoizmas. Šiuo atveju man gali tekti susikoncentruoti / prisiminti /vykdyti trečią punktą, kuris techniškai, iš esmės nėra tikslas. Sakyčiau, tai lemniskatė (begalybės ženklas∞): tai, kas susipina tarp *doros ir savęs suvokimo* ir palaiko socialinį klimatą grupėje.

Ribos – veiklos erdvės ribos

Tai yra mokytojo nuožiūra. Stengiuosi nebūti „medinis“. Emocijos yra žmogiškos, ir, kai reikia, išreiškiu humorą, lengvumą, kvailumą, nepatiklumą, net pyktį. Mes visi esame vaikų mokytojai, rodantys, kada šios emocijos yra tinkamos. Ribos gali būti priminimas po priminimo, po priminimo, kad ant sūpynių gali sūptis tik po du; kartais tai gali būti garsus, aštrus „NE!“ jei pvz. pastebimas taisyklių nesilaikymas prie laužo. Kada verkimas / šaukimas yra reikalaujant dėmesio, o kada dėl tikro skausmo? Kada aš juos turėčiau nuraminti švelniai, su humoru, o kada reikėtų sunerimti, o gal net ignoruoti? Mes, suaugę, nustatome ribas ir tai, ***kaip*** vaikai eina į priekį, norėdami viską sužinoti, ir yra ***socialinis ir emocinis ugdymas***.

Mažam vaikui veiksmai kalba garsiau nei žodžiai. Jie gyvena norų (valios) pasaulyje. Iki maždaug devynerių metų jie tikrai pažadins savo socialinį ir emocinį suvokimą. „Kaip aš jaučiuosi dėl to, kaip aš juos priverčiau jaustis?“, „Kaip aš jaučiuosi dėl to žmogaus?“. Tai klausimai vyresniam vaikui. Ankstyvojo amžiaus vaiko ugdymo receptas yra *mokymasis iš bendraamžių ir suaugusiųjų pavyzdys*. Tai pagrindas, kuris padėtų atskleisti ir padėtų orientuotis mūsų labai sudėtingoje socialinėje tvarkoje. Tai neveikia be labai tvirtų ribų. Nesant riboms, nutylint, maži vaikai kuria savo taisykles. Tai tikrai sukels jų nusivylimą tada, kai jie susidurs su nustatytomis, veikiančiomis ribomis. Bet dar svarbiau, kad vaikai, neturintys tinkamų ribų, gali būti atstumti bendraamžių. Mažiems vaikams labai nejauku būti „užribyje“. Vaikai, kurie nuolat trikdo, laikomi „nesaugiais“. Negaliu pervertinti ribų svarbos bendrai vaikų socialinei ir emocinei gerovei. Jūs esate didesnis, stipresnis ir išmintingesnis. Treptelėkite koja ir nejauskite nė mažiausio gailėsčio, jie jus už tai mylės.

Visi trys akcentai yra svarbūs geram tvirtam socialiniam ir emociniam vystymuisi. Jie jokių būdu nepadarą ugdymo tobulu, tačiau suteikia galimybę būti pilnateisiu žmonijos nariu. „Harmonija“, kurią galima stebėti žaidimų aikštelėje, niekuo nesiskiria nuo harmonijos, kurią išgyvename suaugę, gyvenantys savo bendruomenėse. Aš mąstau apie mūsų gyvenimus, kurie būtų modeliuojami pagal šiuos principus. Ribų (įstatymų) ribose gyvenu ir dirbu „dorybingai“ (įprastas padorumas), kad per savo paties inicijuotą norą galėčiau tikslingai veikti visuomenėje (savanoriauti, įsidarbinti ir pan.). Žaidimų aikštelė, kurioje matomas chaosas, būtų socialinio ir emocinio ugdymo nesėkmės pavyzdys. Gyvenimas išmokys vaikus elgtis socialiai ir emociškai teisingai.

Mes visi galime būti tvirtas kiekvieno vaiko pagrindas laimingam, sveikam žmogui.

Iš anglų kalbos vertė Audra Liaudanskienė

Šaltinis:

<https://www.lakesideschoolinessex.org/single-post/2017/09/15/talk-less-a-waldorf-approach-to-social-and-emotionally-healthy-children>